

תאריך עדכון: 17.04.2016

ראשית החסידות: הבעש"ט - דמותו והגותו

מס' הקורס: 30160/01

המרצה: ד"ר ציפי קויפמן

סוג הקורס: הרצאה

שנת לימודים: תשע"ז

סמסטר: א'

היקף שעות: 1 ש"ש

א. **מטרות הקורס** (מטרות על / מטרות ספציפיות):

הקורס יציע היכרות עם דמותו והגותו של הבעל שם טוב, כפי שהיא משתקפת במגוון מקורות: תורותיו הקצרות המובאות בכתבי ר' יעקב יוסף מפולנאה, ר' אפרים מסדילקוב, ובדרשותיהם של תלמידים ומקורבים נוספים. לצד התורות העיוניות נעין במגוון מסורות סיפוריות על אודות הבעש"ט ובדמות המשתקפת בעדן. במהלך הקורס נתמודד עם שאלת המקורות ונבחין בין הבניות שונות של הבעש"ט והאופן שדמותו מתווכת על ידי ממשיכיו השונים.

- 1) רכישת כלים הרמנויטיים לעיון בטקסטים חסידיים: בדרשות ובסיפורים.
- 2) היכרות עם דמותו של הבעש"ט כפי שהיא משתקפת דרך מגוון מקורות.
- 3) היכרות עם ספרות המחקר העוסקת בבעש"ט ובראשית החסידות.

ב. **תוכן הקורס:** (רציונל, נושאים)

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)
שיטות ההוראה: הרצאה, קריאה וניתוח טקסטים, דיון בכיתה

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת
1	מבוא- חסידות לפני החסידות	(חובה) משה רוסמן, <u>הבעש"ט מחדש החסידות</u> , תרגם דוד לוביש, ירושלים 1999, פרק שני: החסידות שלפני החסידות, עמ' 41-59
2	חניכתו והתגלותו של הבעש"ט	
3-4	בעל שם ומנהיג	עמנואל אטקס, <u>בעל השם- הבעש"ט: מאגיה, מיסטיקה, הנהגה</u> , ירושלים תש"ס
5-6	אימנציה	Arthur Green, 'Hasidism: Discovery and Retreat', P. L. Berger (ed), <u>The Other Side of God</u> , Princeton NJ 1981, pp. 104-130 (חובה)
7	עבודה בגשמיות	מרטין בובר, <u>בפרדס החסידות: עיונים במחשבתה ובהיותה</u> , תל אביב תשכ"ג, עמ' יג-יד, נו-נח (חובה) גרשם שלום, "דבקות" או "התקשרות אינטימית" עם אלהים בראשית החסידות (הלכה ומעשה)', <u>השלב האחרון: מחקרי החסידות של גרשם שלום</u> , בעריכת דוד אסף ואסתר ליבס, ירושלים תשס"ט, עמ' 237-258, עמ' 242-253 ציפי קויפמן, <u>בכל דרכיך דעהו: תפיסת האלוהות והעבודה בגשמיות בראשית החסידות</u> , רמת גן תשס"ט, עמ' 273-282
8	תפילה ולימוד תורה	
9	מחשבות זרות	(חובה) משה אידל, 'תפילה, אקסטזה ומחשבות זרות בעולמו הדתי של הבעש"ט', דוד אסף ועדה רפפורט-אלברט (עורכים), <u>ישן מפני חדש- מחקרים בתולדות יהודי מזרח אירופה ובתרבותם</u> :

שי לעמנואל אטקס, כרך א, ירושלים תשס"ט, עמ' 118-57		
Moshe Idel, 'Mystical Redemption and Messianism in R. Israel Ba'al Shem Tov's Teachings', <u>Kabbalah</u> 24 (2011), pp. 7-121 מרדכי מרטין בובר, <u>בפרדס החסידות:</u> <u>עיונים במחשבתה ובהיותה</u> , ירושלים תש"ה, עמ' קכג-קלב (פרק 8- 'הגאולה')	משיחיות	10
(חובה) חביבה פדיה, 'איגרת הקודש לבעש"ט: נוסח הטקסט ותמונת העולם: משיחיות, התגלות, אקסטזה ושבתאות', <u>ציון ע (תשס"ה)</u> , עמ' 354-311		
(חובה) ציפי קויפמן, "'מקוה ישראל ה"- טבילה בראשית החסידות', <u>תרביץ</u> פ, ג (תשע"ב), עמ' 425-409	טבילה	11
	תוכחה	12
	סיכום	13

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: אין

חובות / דרישות / מטלות: נוכחות, השתתפות פעילה, מבחן
מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר): 100% מבחן

ד. ביבליוגרפיה: (חובה/רשות) קריאת החובה והרשות לעיל בטבלה

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

חומר מחייב למבחנים: